

סגור חלון

למרות עליית המחירים: 12.5% עלייה ברכישת דירות ע"י עניים

דו"ח מצב העניים בישראל: בשנים 2001-2008 השתפר מצבן של המשפחות העניות ■ שיעור העניים בישראל ירד ב-18.8% ב-2004-2008

מירה עואד 14/10/10

שיעור העניים בישראל ירד ב-18.8% תוך ארבע שנים בלבד, כך מראה "דוח מצב העניים בישראל" שהתפרסם היום (ה') על ידי מכון ירושלים לחקר שווקים. לפי הדו"ח, שיעור העניים, המוגדר על ידי בנק ישראל כשיעור הנפשות שהכנסתן הריאלית נמוכה מקו העוני ב-1997, ירדה מ-18.1% בשנת 2004 ל-14.7% בשנת 2008.

הכלכלן ירדן גזית ממכון ירושלים לחקר שווקים, שבדק את מצב העניים לאורך 10 שנים, מציין כי ירידה זו חלה גם בקרב ערבים וחרדים, שתיים מהקבוצות העניות ביותר בחברה הישראלית.

אמנם, ניתן לראות כי שיעור העניים לפי הדו"ח הזה לא זהה לשיעור העניים לפי הביטוח הלאומי: 14.7% מהנפשות מוגדרות עניות לפי המדד הקבוע, לעומת 23.7% לפי מדד הפערים החברתיים המתפרסם על ידי הביטוח הלאומי. הדבר אומר כי 9% מאוכלוסיית ישראל, כ-600 אלף איש, אשר מהווים כ-38% מאלה המוגדרים עניים על ידי דו"ח הפערים של הביטוח הלאומי, לא היו מוגדרים כך ב-1997, והם מוגדרים עניים רק בגלל העלייה ב"קו העוני" של הביטוח הלאומי בשנים 1997-2008.

גם נתוני המוסד לביטוח לאומי ממחישים את ההסבר הזה. לפי נתוני דו"ח הפערים של הביטוח הלאומי, ההכנסה הפנויה הריאלית לנפש בחמישון התחתון גדלה ב-8.2% בשנים 2002-2008. במלים אחרות, למשפחה ענייה בשנת 2008 (משפחה א) הייתה הכנסה הגבוהה ב-8.2% מזו של משפחה ענייה בשנת 2002 (משפחה ב). משפחה א המוגדרת היום כענייה, הייתה נחשבת אך לפני שש שנים לחלק ממעמד הביניים. הווה אומר, מצבם של חלק מעניי ישראל השתפר מאוד בשנים אלו.

עלייה של 12.5% בשיעור המשפחות העניות שבבעלותן דירה

לפי היכולת לרכוש סל צרכים חיוניים, מדד אשר פותח על ידי חוקרים מאוניברסיטת בן גוריון בהתבסס על מדדים דומים למדידת עוני בקנדה ובארה"ב, שיעור העניים ירד בשיעור 23%. מדובר על כ-450 אלף איש שנוספו לקבוצה אשר משתכרת יותר מעלות סל המוצרים הבסיסי שכולל הכולל מזון, דיור, חינוך, תחבורה ומוצרים אישיים.

שיעור הבעלות על מכשיר סלולרי בקרב משקי בית בעשירון התחתון עלה מ-52.3% ל-80.3% בשנים 2001-2008. שיעור משקי הבית בעשירון התחתון עם מנוי לאינטרנט עלה מ-2.5% ל-27.6%. שיעור הבעלות על מחשב ביתי בעשירון התחתון עלה מ-23.3% ל-49.3%. שיעורי הבעלות על מחשב ביתי, מיקרוגל, מכשיר DVD, מזגן, מייבש כביסה ומוצרים נוספים עלו באופן ניכר.

גם בתחום הדיור השתפר מצבם של העניים הצביע על עלייה של 12.5% בשיעור המשפחות העניות אשר בבעלותן דירה בשנים 2001-2008. עלייה זו התרחשה במקביל לעלייה במחירי הדירות, ועל כן היא מרשימה אף יותר.